

Gutamålsgilletts ordlista över gutniska språket

OMVANDLINGSTABELLER och FÖRKORTNINGAR

NYHET! Ordböckernas förkortningar i pdf

[Landsmålsalfabetets omvandling](#) | [Sockenförkortningar](#) |

Transkription av några tecken ur landsmålsalfabetet

För att kunna skriva av gotländska ordformer ur Gotländsk Ordbok måste vi ibland omvandla sådant som skrivits med landsmålsalfabetet (Ima) till våra vanliga bokstäver. Nedan finns en omvandlingstabell för ändamålet med de i uppteckningarna av gutamålet vanligaste tecknen.

När något transkriberats från Ima skriver vi [tr] efter ordet eller uttrycket.

Ex: he söintes såm ett heiskep [tr].

Ibland kan man vilja återge ordet med alla landsmålstecken som står i ordboken. I kolumnen "Detalj" visas hur varje Ima-tecken kan betecknas. En sådan transkription skall stå inom bakåtlutande snedstreck.

Ex: \ hē söintēs såm et hēiskēp\.

För att ingen ska behöva tveka om vilket skrivtecken som avses finns i kolumnen "Nr" Ima-tecknens nummer, den äldre numreringen inom parentes. Vissa av upptecknarna har infört egna tecken och dessa har därför inget nummer.

Grupp	Ima	GOL	transkr.	Beskrivning	Nr
Främre vokaler höga orundade	<i>l</i>	i	i	Normalt rikssvenskt långt i öppet i på övergång till e	(14)
	<i>ɛ</i>	i	ï	Öppnare och slappare än normalt i. På övergång till e.	24 (15)
Främre vokaler höga rundade	<i>ɸ</i>	y	y	Vanligaste y-ljudet i gutamålet. Öppnare o mindre spänt än normalt rikssvenskt y.	69 (48)
	<i>y</i>	y	ÿ	som i lysa i svenskt riksspråk	67 (47)
Främre vokaler mellanhöga och låga orundade	<i>e</i>	e	e	långt, rent rikssvenskt e-ljud Ex: heta, sed	(7)
	<i>ɛ</i>	e	E	Mellantecken (7 och 8) använt av Tiberg för gutniska och estlandssvenska. HG använder endast med tvekan.	-
	<i>e</i>	e	ë	Öppet e, oegentligt kallat „Stockholms-e”öppet e eller slutet ä. Eng: men	15 (8)
	<i>æ</i>	ä	ä	Det normala rikssvenska ä-ljudet. Ex: äta, läsa	79 (51)
	<i>ə</i>	e	6	Neutral, öppen mellantungevokal mellan e och ö, huvudsakligen i ändelser. Ex: gosse	17 (9)
	<i>a</i>	ä	Ä	Mellan ä och ä, ett mycket öppet ä- eller a. Sv: här, bära; Eng: man	2 (52)
Främre vokaler mellanhöga och låga, rundade främre	<i>ø</i>	ö	ö	Normalt kort rikssvenskt ö. Da: höne, göre	85 (55)
	<i>ø</i>	ö	Ö	Normalt slutet rikssvenskt ö. Fr: peu, feu	84 (53)
	<i>ɝ</i>	ö	8	Rikssvenskt hör, öra	87 (56)

Bakre vokaler höga, rundade baktungevokaler	<i>u</i>	u	u	I det närmaste identiskt med europeiskt u-ljud	(41)
	<i>uu</i>	u	U	Vanligt långt svenskt riksspråks-u Ex: du, hus	63 (42)
	<i>uu</i>	u	w	Klingar snarlikt norskt u. Tecknet har urspr. använts för finlandssvenska dialekter	64 (44)
Bakre vokaler mellanhöga och låga, rundade baktungevokaler	<i>o</i>	o	O	Ett starkt rundat europeiskt u. Sv: bo, bonde	41 (27)
	<i>o</i>	å	o	Normalt öppet, kort riksspråks-å Ex: gott	(28)
	<i>o</i>	å	o	Mellanljud mellan (27) och (28)	78 (-)
	<i>a</i>	å	å	Normalt, långt, slutet riskssvenskt å. Ex: gå, kål, våt	77 (50)
Bakre vokaler låga, orundade till rundade	<i>a</i>	a	a	Varianter finns, det vanligaste i gutamålet är ett öppet a-ljud, som har detta tecken. Ex: svenskans hatt	- (1)
	<i>a</i>	a	A	Detta tecken förekommer ofta i uppteckningar av fåröiska och vill man särskilja tecknen föreslås "A" Ex: svenskans hat	4 (2)
Några speciella konsonantljud	<i>d</i>	rd	D	Som jord i vardaglig svenska	11 (6)
	<i>l</i>	l	L	Tjockt l utan slag. I ålderdomligt, utdött gutamål	30 (21)
	<i>ſ</i>	tj	S	som i östgötska tjuta, kött	51 (40)
	<i>t</i>	rt	T	som i sv. fort, karta	58 (39)
	<i>ʃ</i>	tj	X	tonlös frikativa j, som i ty. ich	52 (-)
	<i>þ</i>	th	P	Frikativ, dental, tonlös som i eng: cloth	-
	<i>ð</i>	dh	&	Frikativ, dental, tonande som i eng: the	-
	<i>g</i>	ng	ng	Betecknar ng-ljudet. Det följs nästan alltid av ett hårt g och då skrivs detta ut. Ex: drängg	40 (26)
Dubbeltecknade konsonanter	<u>b</u>	bb	bb	Understrukna konsonanter skrivs dubbelt	-

FÖRKORTNINGAR AV SOCKENNAMN

Akebäck	Ake	Eskelhem	Esk	Hangvar	Han	Martebo	Mar	Vall	Val
Ala	Ala	Etelhem	Ete	Havdhem	Hav	Mästerby	Mäs	Vallstena	Vst
Alskog	Als	Fardhem	Far	Hejde	Hej	Norrlanda	Nor	Vamlingbo	Vam
Alva	Alv	Fide	Fid	Hejdeby	Hby	När	När	Viklau	Vik
Anga	Ang	Fleringe	Fle	Hejnum	Hnm	Näs	Näs	Visby	Vis
Ardre	Ard	Fole	Fol	Hellvi	Hel	Othem	Oth	Vänge	Vän
Atlingbo	Atl	Follingbo	Fbo	Hemse	Hem	Roma	Rom	Västergarn	Väs
Barlingbo	Bar	Fröjel	Frö	Hogrän	Hog	Rone	Ron	Västerhejde	Vhj
Björke	Bjö	Fårö	Får	Hörsne	Hör	Rute	Rut	Väskinde	Vsk
Boge	Bog	Gammelgarn	Gam	Klinte	Kli	Sanda	San	Väte	Vät
Bro	Bro	Ganthen	Gan	Kräklingbo	Krä	Silte	Sil	Öja	Öja
Bunge	Bun	Garde	Gar	Källunge	Käl	Sjonhem	Sjo	Östergarn	Öst
Burs	Bur	Gerum	Ger	Lau	Lau	Sproge	Spr		
Buttle	But	Gothem	Got	Levide	Lev	Stenkumla	Sku		
Bäl	Bäl	Grötlingbo	Grö	Linde	Lin	Stenkyrka	Sky		
Dalhem	Dal	Guldrupe	Gul	Lojsta	Loj	Stånga	Stå		
Eke	Eke	Hablingbo	Hab	Lokrume	Lok	Sundre	Sun		
Ekeby	Eby	Hall	Hll	Lummelunda	Lum	Tingstäde	Tin		
Eksta	Eks	Halla	Hla	Lye	Lye	Tofta	Tof		
Endre	End	Hamra	Ham	Lärbro	Lär	Träkumla	Trä		

Vill du vara med och hjälpa till? [Kontakta Bosse Carlgren](#) 0498-21 11 82, 21 55 60

[skriv gärna och fråga om ordlistan](#)

[Haim igen](#) [Tillbaka till hemsidan](#)